

UCHWAŁA NR XLVI.321.18
RADY MIEJSKIEJ W TYCZYNI
z dnia 26 stycznia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tyczyn na 2018 r.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz.1875) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn.zm.) i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2017 r., poz.783)

Rada Miejska w Tyczynie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tyczyn na rok 2018 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Tyczyn na 2018 r.

Rozdział I

Wprowadzenie

Alkohol należy do najpopularniejszych i wciąż łatwo dostępnych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do występowania wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Jak podaje Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) alkohol to jeden z największych czynników ryzyka dla zdrowia ludzkości poza paleniem tytoniu i nadciśnieniu tętniczym. Uzależnienie od alkoholu to także zaburzenie psychiczne i zaburzenie zachowania. Z nadużywaniem alkoholu często łączy się problem przemocy w rodzinie, niski status ekonomiczny, wykluczenie społeczne, bezrobocie i przestępczość. Dlatego też w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii w Tyczyńce zawarto działania, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Gminny Program uchwalany corocznie przez Radę Miejską jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020. Ponadto Program opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawa prawna i merytoryczna Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 opracowano na podstawie:

1. ustawy z dnia 26 Października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz.487 z późn.zm.),
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r., poz.783 z późn.zm),
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz.1769 z późn.zm.),
4. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r., poz.697 z późn.zm),
5. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. z 2016 r., poz.1492).

Rozdział II

Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Tyczyn

W planowaniu i podejmowaniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie wielkości problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych, oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczny monitoring w zakresie problemów i postaw związanych z alkoholem obejmujący wszystkie zadania gminnego programu w tym: profilaktykę szkolną, przemoc w rodzinie, leczenie odwykowe, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych. Większość danych do diagnozy pozyskano z instytucji zajmujących się problemami alkoholowymi jak też z instytucji których kwestie związane z alkoholem stanowią tylko część ich działalności. Skalę problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przedstawiają poniższe dane.

Rodziny korzystające z pomocy MGOPS

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS (ogółem):	374	385	373	357	326
Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS ze względu na alkoholizm:	25	25	19	19	15

Świetlica wsparcia dziennego

Świetlica jest prowadzona w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Podkarpackie Stowarzyszenie Pracowników Pomocy Społecznej w Tyczynie. Stowarzyszenie otrzymuje od Gminy dotację na działalność świetlicy. Świetlica zapewnia dzieciom opiekę pedagogiczną, pomoc w odrabianiu lekcji, dożywianie, zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne itp.

Wyszczególnienie	2016	2017
Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach w świetlicy, w tym dzieci z rodzin alkoholowych:	25	20
Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach programu na w/w dzieci	27.000,00 zł	27.000,00 zł
Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach programu na działalność świetlicy	27.000,00 zł	27.000,00 zł

Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie

Punkt mieści się w Tyczynie w Przychodni Rejonowej. W punkcie w ramach umowy z gminą zatrudniony jest psycholog, wykonujący swą pracę w każdy czwartek miesiąca od godziny 15:00-19:00. Do psychologa w punkcie mogą zgłaszać się zainteresowane osoby z terenu gminy Tyczyn, które potrzebują pomocy w sprawach dotyczących alkoholu, ale także w innych trudnych sytuacjach życiowych.

Zgłaszanie się po pomoc psychologiczną do punktu mieszkańców miasta i gminy Tyczyn świadczy o potrzebie i konieczności takich działań z uwagi na ich dostępność w miejscu zamieszkania, a także wzrastającą z każdym rokiem świadomość dotyczącą możliwości uzyskania pomocy w obliczu sytuacji kryzysowej w rodzinie. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym otrzymują w punkcie stosowne wsparcie i informacje o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione, a także terapii dla współmałżonków, dzieci i młodzieży, oraz dorosłych dzieci alkoholików.

Działalność Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość konsultacji udzielonych w Punkcie	147	181	171	160	162

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Tyczynie działa na podstawie Zarządzenia Burmistrza z dnia 12 stycznia 2012 r. składa się z 4 osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja pomaga rodzinom osób uzależnionych od alkoholu (przyjmuje wnioski w sprawie o leczenie odwykowe, kieruje osoby nadużywające alkoholu na badania przeprowadzane przez biegłych, kieruje do sądu wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego, podejmuje interwencje w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, kontroluje przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych).

Działalność MGKRPA

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba przyjętych wniosków przez komisję	33	36	16	29	26
Liczba osób skierowanych do biegłych sądowych	5	25	11	21	16
Liczba spraw skierowanych do sądu o leczenie odwykowe	5	11	7	10	12
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego podjęcia leczenia	5	3	2	7	2

Rynek alkoholowy w Gminie Tyczyn

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz.487 z późn.zm) oraz uchwały Rady Miejskiej w Tyczynie w sprawie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Tyczyn zarówno w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży oraz uchwała Rady Miejskiej w Tyczynie określająca warunki sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.

Na terenie Gminy mamy ustalony limit 19 punktów sprzedaży przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 7 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Rynek alkoholi jest bardzo różnorodny i bardzo dynamiczny, alkohol jest towarem łatwo dostępnym, stosunkowo niedrogim, co z kolei ma przełożenie na rozwój problemów z tym związanych. Coraz więcej w ofercie sprzedaży napojów alkoholowych pojawia się trunków tzw. lekkich po które coraz częściej sięgają kobiety, głównie młode oraz młodzież szkolna. Także nieprzestrzeganie przepisów przez osoby sprzedające napoje alkoholowe, w szczególności sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym na kredyt i pod zastaw sprzyjają wzrostowi spożycia alkoholu. Można zaryzykować stwierdzenie, że im łatwiejszy dostęp do alkoholu, tym wzrasta ogólne spożycie w populacji, co w efekcie przekłada się na zwiększone problemy w rodzinach z powodu alkoholu.

Policja Tyczyn

Komisariat policji w Tyczynie realizuje zadania określone w ustawie o Policji (Dz.U. z 2016 r., poz.1782 z późn.zm.) między innymi jest to ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych.

Informacje uzyskane z Komisariatu Policji w Tyczynie

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba nietrzeźwych kierowców	21	18	21	16	12
Liczba małoletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu	1	0	0	0	0
Liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	243	256	238	216	121
Liczba założonych niebieskich Kart, gdzie sprawca był pod wpływem alkoholu	23	19	6	19	13

Analizując uzyskane dane liczbowe z Komisariatu Policji z Tyczyna należy zwrócić uwagę na bardzo duży spadek liczby interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie. Liczba interwencji w 2014 r. wyniosła 256, a w roku 2017 zmniejszyła się do 121, co stanowi ponad 100%.

Można domniemywać, że sytuacja w rodzinach w tej sferze uległa bardzo dużej poprawie, co może mieć związek ze skoordynowaną działalnością służb, a konkretnie Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych, Komisji Alkoholowej, Policji i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto świadomość kobiet (bo one głównie doświadczają przemocy od swoich partnerów) znacznie w ostatnich latach wzrosła, co również może mieć przełożenie na spadek liczby interwencji domowych w rodzinach.

Funkcjonariusze Policji wspólnie z przedstawicielami Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzali wyrywkowe kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Tyczyn, przeprowadzali interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych. Ponadto na drogach gminy Tyczyn policjanci prowadzili kontrole stanu trzeźwości kierowców oraz stanu technicznego pojazdów mechanicznych, jak też podejmowali przedsięwzięcia profilaktyczne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Osoby przebywające w Izbie Wytrzeźwień

Z informacji uzyskanych z Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie, gdzie dowożone są przez funkcjonariuszy policji osoby nietrzeźwe z terenu Gminy Tyczyn wynika, że zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, rekordzista był izolowany w Izbie 10 razy.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba doprowadzonych i zatrzymanych do wytrzeźwienia	37	52	48	58	69

Wnioski:

Na podstawie wyżej przedstawionej analizy nasuwają się następujące spostrzeżenia w obszarze profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

1. Zauważa się większe zaangażowanie instytucji wspierających rodzinę w zakresie uruchomienia procedury o zastosowanie leczenia odwykowego.
2. Należy dążyć do zmniejszenia liczby osób izolowanych w Izbie Wytrzeźwień w szczególności kobiet poprzez jeszcze intensywniejszą pracę polegającą na motywowaniu ich do podjęcia leczenia i utrzymywania abstynencji.
3. Należy edukować sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Należy kontynuować działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez eliminację osób prowadzących pojazdy mechaniczne pod wpływem alkoholu a także coraz częściej pod wpływem narkotyków.
5. Bezwzględnie należy inwestować w programy profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży z terenu Gminy.
6. Niezbędne jest propagowanie i organizacja różnego rodzaju akcji bezalkoholowych połączonych z aktywnością fizyczną skierowaną do ogółu społeczności lokalnej.

Rozdział III

Partnerzy i Wykonawcy Gminnego Programu

Podmioty niżej wymienione będą realizować zadania związane z ochroną zdrowia swoich klientów przed uzależnieniem od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

1. Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie.
4. Wojewódzki Ośrodek Terapii i Uzależnień w Rzeszowie.
5. Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie w Tyczynie.
6. Policja w Tyczynie.
7. Organizacje pozarządowe.
8. Stowarzyszenie Trzeźwościowe Wyzwolenie.
9. Instytucje kultury.
10. Sąd Rejonowy w Rzeszowie.
11. Zespół Interdyscyplinarny.
12. Parafie z terenu Gminy Tyczyn.
13. Lokalne wydawnictwo.

Rozdział IV

Adresaci Programu

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Tyczyn, dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, organizacji pozarządowych, kadry pedagogicznej szkół, pedagogów, psychologów, wychowawców, lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, osób uzależnionych a także tych pijących szkodliwie i ryzykownie oraz członków ich rodzin.

CEL PROGRAMU:

Celem głównym programu jest zapobieganie nadużywaniu alkoholu i używaniu środków psychotropowych przez mieszkańców gminy Tyczyn oraz edukacja i działania profilaktyczne w tym zakresie skierowane głównie do dzieci i młodzieży.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU NA 2018 r.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Finansowanie zadań organizowanych przez stowarzyszenie trzeźwościowe.
2. Finansowanie wyjazdów terapeutycznych, turnusów rehabilitacyjnych, rekolekcji trzeźwościowych, zajęć treningowych dla młodzieży szkolnej zagrożonej uzależnieniem.
3. Finansowanie zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla rodziców oraz pracy z całą rodziną.
4. Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników (psycholodzy, lekarze, terapeuci) placówek mających kontakt z uzależnieniem od alkoholu (konferencje, szkolenia, treningi, warsztaty).

5. Wyposażenie w meble i niezbędny sprzęt do pracy pomieszczenia dla siedziby Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie.
6. Finansowanie szkoleń dla pracowników ŚDPS z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych, motywowania osób spożywających alkohol a także finansowanie dyżurów terapeutów, którzy mogą w ŚDPS konsultować osoby pijące problemowo.
7. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie w Tyczynie dla osób uzależnionych i ich rodzin.
8. Szkolenia dla członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Finansowanie zajęć dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka uzależnienia od alkoholu w świetlicy wsparcia dziennego (w ramach tego zadania odbywa się finansowanie zatrudnienia pracownika, doposażenie pomieszczeń, dożywianie dzieci, pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji).
2. Finansowanie obozów, kolonii lub innych wyjazdów z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/ problemem przemocy.
3. Edukacja publiczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie w tym przemocy wobec dzieci (zakup ulotek, informatorów, broszurek itp.).
4. Finansowanie szkoleń na temat przeciwdziałania przemocy w tym procedury „Niebieska Karta”.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, nikotyny, narkotyków i dopalaczy dla dzieci i młodzieży.
2. Kształtowanie umiejętności komunikacji pomiędzy rodzicami a dziećmi poprzez psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla rodzin jako podstawa zapobiegania rozwojowi uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
3. Działania edukacyjno-informacyjne dla sprzedawców napojów alkoholowych mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
4. Doposażanie biblioteczki trzeźwościowej o publikacje z obszaru alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.
5. Zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych dla różnych grup społecznych (służba zdrowia, policja, dzieci i młodzież, kierowcy pojazdów mechanicznych, rodzice, kadra pedagogiczna).
6. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
7. Udział w Ogólnopolskiej Kampanii dla dzieci i młodzieży Zachowaj Trzeźwy Umysł.
8. Organizacja czasu wolnego (festyny, pikniki na świeżym powietrzu, Dzień Dziecka, Mikołaj) dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.
9. Wspieranie działań promujących zdrowy aktywny styl życia.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, instytucji oraz osób fizycznych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych (wymiana informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie).

V. Kontrola reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych poprzez sprawdzanie przestrzegania zasad zapisanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podjmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim, na kredyt lub pod zastaw.

VI. Zarządzanie Programem.

Realizatorem Programu jest Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie.

Burmistrz Tyczyna podejmuje decyzje dotyczące wydatkowania środków na realizację zadań zawartych w Programie. Członkowie Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi otrzymują wynagrodzenie za pracę w Komisji na podstawie listy obecności za każde posiedzenie. Ustala się wynagrodzenie członków MGKRPA za udział w posiedzeniu w wysokości:

- przewodniczący komisji – 300,00 zł brutto,
- pozostali członkowie – 150,00 zł brutto.

Rada Miejska otrzymuje sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii do końca I kwartału roku następnego.

VII. Finansowanie Programu.

Realizacja zadań zawartych w Programie finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.